

Doğma, canım-varlığım qədr
sevdiyim Azərbaycanım
mənim qibləgahımdır

Ali Rza Akıncı

Qəzet 1921-ci
ildən çıxır

ŞƏRQ qapısı

Təsisçi: Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi və Nazirlər Kabineti

Sayı: 195 (20.849)

18 oktyabr 2013-cü il, cümə

Gündəlik ictimai-siyasi qəzet

www.serqqapisi.az

Qiyməti 20 qəpik

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisində görüş

Oktyabrın 17-də Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talıbov Türkiyənin muxtar respublikamıza yeni təyin olunmuş Baş konsulu Əli Rza Akıncı ilə görüşmüşdür.

Ali Məclisin Sədri Əli Rza Akıncını səmimiyyətlə salamlamış, onu Baş konsul kimi fəaliyyətə başlaması münasibətlə təbrik edərək demişdir ki, Azərbaycan və Türkiyə dost və qardaş ölkələrdir. Bu gün hər iki ölkə arasındakı tarixi zəminə əsaslanan münasibətlər, siyasi, iqtisadi və mədəni əlaqələr möhkəm strateji tərəfdaşlıq səviyyəsindədir.

Türkiyə və Azərbaycanın Naxçıvan Muxtar Respublikası arasındakı əlaqələrin uğurla inkişaf etdiyini bildiren Ali Məclisin Sədri möhkəm təməllər üzərində qurulan münasibətlərin məmnunluq doğurduğunu qeyd etmiş, Baş konsula diplomatik fəaliyyətində uğurlar arzulamışdır.

Səmimi görüşə görə minnətdarlığını bildirən Əli Rza Akıncı demişdir ki, Naxçıvanda çalışmaq onda böyük iftixar hissi doğurur. Baş konsul muxtar respublikadakı diplomatik fəaliyyəti müddətində ikitərəfli münasibətlərin inkişafı sahəsində söylərinə əsərgəməyəcəyini, mövcud əlaqələrin daha da genişlənməsinə çalışacağını bildirmişdir.

Görüşdə qarşılıqlı əlaqələrin hazırkı vəziyyəti və perspektivləri ətrafında fikir mübadiləsi aparılmışdır.

Naxçıvan Muxtar Respublikası
Ali Məclisinin mətbuat xidməti

Dövlət Müstəqilliyi Gününə həsr olunmuş konfrans

Dünən Naxçıvan Dövlət Universitetində 18 Oktyabr – Dövlət Müstəqilliyi Gününə həsr olunmuş konfrans keçirilmişdir.

Ali təhsil ocağının rektoru, professor Saleh Məhərrəmov konfransı giriş sözü ilə açaraq Azərbaycan xalqının milli müstəqillik uğrunda çoxəsrlik mübarizəsindən bəhs etmişdir. Bildirilmişdir ki, 1991-ci il oktyabrın 18-də Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin sessiyasında mühüm tarixi sənəd – Dövlət Müstəqilliyi haqqında Konstitusiya Aktı qəbul edilməklə Azərbaycan dövlət müstəqilliyi uzun illərdən sonra yenidən bərpa olunmuşdur. 1993-cü ildə ölkədə siyasi çəkişmələrin, vətəndaş qarşıdurmasının, iğtişaşların gücləndiyi bir dövrdə yenidən siyasi hakimiyyətə qayıdan ümummilli lider Heydər Əliyev siyasi sabitlik və həmrəyliyi bərqərar etməklə Azərbaycanı dövlət müstəqilliyini itirmək təhlükəsindən xilas etmişdir. Rektor demişdir ki, Azərbaycan xalqı cənab İlham Əliyevi yenidən Prezident seçməklə

bir daha Heydər Əliyev ideyalarına sədaqət və milli birlik nümayiş etdirmiş, müstəqil Azərbaycanın firavan gələcəyinə səs vermişdir.

Sonra universitetin Beynəlxalq münasibətlər kafedrasının müəllimi, tarix üzrə fəlsəfə doktoru Şamxal Məmmədovun “Ulu öndər Heydər Əliyev və Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi”, İqtisad fakültəsinin dekan müavini, iqtisad üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Müslüm Cabbarzadənin “Azərbaycan iqtisadiyyatı müstəqillik illərində”, Azərbaycan tarixi kafedrasının dosenti, tarix üzrə fəlsəfə doktoru Xəzər Hüseynovun “Naxçıvan Muxtar Respublikası müstəqillik illərində” mövzularında məruzələri dinlənilmişdir. Məruzələrdə dahi rəhbər Heydər Əliyevin XX əsrin sonlarında ölkədə siyasi sabitliyin yaradılması, iqtisadi, eləcə də siyasi dirçəlişin təmin edilməsi, beynəlxalq əlaqələrin inkişafı istiqamətində həyata keçirdiyi tələyüklü tədbirlərdən bəhs olunmuş, Azərbaycanın bu gün həm siyasi, həm də iqtisadi cəhətdən dünyanın qüdrətli dövlətlərindən birinə çevrildiyi, iqtisadi artım tempinə görə nəinki regionda, eləcə də dünyada lider mövqeyə çatdığı vurğulanmışdır. Qeyd olunmuşdur ki, ümummilli lider Heydər Əliyev Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri vəzifəsində çalışarkən – 1990-1993-cü illərdə Azərbaycan xalqının ictimai-siyasi həyatında, tarixi müqəddəratında mühüm əhəmiyyət kəsb edən siyasi qərarlar qəbul etməklə bugünkü Azərbaycanın təməlini qoymuşdur.

Gənclərimiz hərbi xidmətə yola salınır

Dünən Naxçıvan Muxtar Respublikası Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin Ordubad Rayon Şöbəsinə gənclərin müddətli həqiqi hərbi xidmətə yola salınması mərasimi keçirilib. Mərasimi giriş sözü ilə şöbənin rəisi vəzifəsini icra edən kapitan Vüqar Rəhimli açdı.

Azərbaycan Respublikasının Dövlət himni səsləndirilib.

Mərasimdə Ordubad Rayon Mühəribə, Əmək, Silahlı Qüvvələr və Hüquq-Mühafizə Orqanları Vəteranları Şurasının sədri Fərrux Nağızadə, Ordubad Rayon İcra Hakimiyyətinin Hüquq şöbəsinin müdiri Emin Mehbalıyev, Gənclər və İdman İdarəsinin rəisi əvəzi Rəmil Həsənzadə və başqaları çıxış edərək bu əlamətdar hadisə münasibətlə çağırışçıları, onların valideynlərini təbrik ediblər.

Valideyn Elçin Məmmədli ordu sıralarına yola düşən gənclərə xoş arzularını çatdırıb, övladının hərbi xidmətə yollanmasından böyük qürur hissi keçirdiyini deyib.

Çağırışçılar adından çıxış edən Bəxtiyar İsmayilov Vətənə şərafət

xidmət edəcəklərinə, komandirlərinin tapşırıqlarını can-başla yerinə yetirəcəklərinə söz verib.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin Ordubad Rayon Şöbəsinin rəisi vəzifəsini icra edən kapitan Vüqar Rəhimli çıxışında deyib ki, “Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının 2013-cü il oktyabrın 1-dən 30-dək müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırılması və müddətli həqiqi hərbi xidmətə qəbulu qanunvericiliyinə uyğun olaraq yaradılmış başqa silahlı birləşmələrdə müddətli həqiqi hərbi xidmət keçməmiş, müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırışdan möhlət hüququ olmayan və ya müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırışdan azad

edilməmiş Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının 2013-cü il oktyabrın 1-dən 30-dək müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırılması mərasimləri yüksək səviyyədə təşkil olunur. Bu gün Milli Ordumuzda yaradılmış möhkəm nizam-intizam hər bir çağırışyaşlı gənci Vətən qarşısında öz borcunu ləyaqətlə yerinə yetirməyə sövq edir.

Bildirilib ki, ordu quruculuğuna göstərilən dövlət qayğısı Silahlı Qüvvələrimizin qüdrətlənməsinə səbəb olub. Bu gün Azərbaycanın güclü və qüdrətli ordusu vardır. Ordumuz istənilən anda işğal altında olan torpaqlarımızı azad etməyə qadirdir. Son illərdə orduya ayrılan xərclər, ordu quruculuğu sahəsində görülən işlər, hərbi sənaye kompleksinin inkişaf etdirilməsi, ordunun müasir əsaslarla komplektləşdirilməsi bunu deməyə əsas verir.

* * *

Həmin gün Naxçıvan Muxtar Respublikası Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin Culfa Rayon Şöbəsinə də gənclərin ordu sıralarına yola salma mərasimi keçirilib.

Oktyabrın 17-də Naxçıvan Biznes Mərkəzində Yoxsulluqla Beynəlxalq Mübarizə Günü münasibətlə tədbir keçirilib.

Yoxsulluqla Beynəlxalq Mübarizə Günü qeyd olunub

Tədbiri Naxçıvan Muxtar Respublikasının iqtisadi inkişaf naziri Famil Seyidov açaraq muxtar respublikada yoxsulluğun azaldılması istiqamətində həyata keçirilən tədbirlərdən danışdı. Vurğulanıb ki, sahibkarlığın inkişafı, əlverişli biznes mühitinin yaradılması muxtar respublikada iqtisadiyyatın davamlı və tarazlı inkişafını sürətləndirib. İqtisadi tərəqqinin əsas təməl prinsiplərindən olan sahibkarlıq mühitinin genişləndirilməsi diqqət mərkəzində saxlanılıb, fəaliyyət sahəsindən asılı olmayaraq, güzəştli kreditlərin verilməsi həyata keçirilib. Görülən işlərin nəticəsində muxtar respublikada Ümumi Daxili Məhsulun həcmi dinamik artımına zəmin yaranıb, yeni iş yerlərinin açılmasına nail olunub.

Naxçıvan Muxtar Respublikasının əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Cavid Səfərov çıxışında qeyd edib ki, əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi, yoxsulluğun tamamilə aradan qaldırılması sosial siyasətin prioritet istiqaməti olaraq daim diqqət mərkəzində saxlanılır. Həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində son 10 ildə muxtar respublikada əhalinin sosial müdafiəsi və təminatına çəkilən xərclər 55,1 dəfə artıb. Qeyd

olunan dövrdə muxtar respublikada 58 min 460 yeni iş yeri yaradılıb, nəticədə, əhalinin gəlirləri 9,5 dəfə artıb, işsizliyin səviyyəsi isə sıfıra enib. Azərbaycan Res-

publikasının suverenliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda, Çernobil Atom Elektrik Stansiyasında baş verən qəzanın ləğvində iştirak edərək sağlamlığını itirən və 1941-1945-ci illər müharibəsi əlillərinə 297 minik avtomobili verilib, 147 əlil və şəhid ailələri fərdi yaşayış evləri ilə, 3068 məhdud fiziki imkanlı şəxs isə müxtəlif texniki reabilitasiya vasitələri ilə təmin olunub.

“Prestij Naxçıvan Pivəsi” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin direktoru Seyfəddin Rəhimov dövlətin sahibkarlıq subyektlərinə göstərdiyi dəstəkdən danışdı, əhalinin məşğulluq problemlərinin həllində bu subyektlərin rolundan bəhs edib.

Tədbirə Naxçıvan Muxtar Respublikasının iqtisadi inkişaf naziri Famil Seyidov yekun vurub.

Sonda yerli istehsal məhsulları nümunələrindən və əl işlərindən ibarət sərgiyə baxış olub.

Nağdsız hesablaşmaların üstünlükləri təbliğ edilir

Naxçıvan Dövlət Texniki Kollecinə “Nağdsız hesablaşmaların üstünlükləri” mövzusunda tədbir keçirilib. Tədbiri giriş sözü ilə kollecin direktoru Məhəmməd Qəribov açdı.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Vergilər Nazirliyinin əməkdaşı Rəşad Əliyev çıxış edərək bildirib ki, nağdsız ödənişlər nağd pulların çapı, daşınması, saxlanması və təsərrüfat əməliyyatları xərclərinin azalması, nəticədə isə iqtisadiyyatın inkişafında əhəmiyyətli rol oynayır. Nağdsız hesablaşmaların ödəniş kartları, bank köçürmələri, çeklər və sair kimi müxtəlif növləri mövcuddur. Onlardan ödəniş kartlarını xüsusilə qeyd etmək lazımdır.

Bildirilib ki, nağd hesablaşma ilə müqayisədə ödəniş kartı vasitəsilə aparılan əməliyyatların çoxsaylı üstünlükləri vardır. İnkişaf etmiş ölkələrdə ödəniş kartları gündəlik həyatda əvəzedilməz alətdir və öz sahibləri

üçün rahatlıq, səmərəlilik, eyni zamanda təhlükəsizlik simvoluna çevrilib. Muxtar respublikada ödəniş kartlarından istifadə göstəriciləri gündən-günə artmaqdadır. Muxtar respublika iqtisadiyyatında nağdsız dövriyyənin həcmi yüksəldilməsi və ödəniş kartları bazarının inkişaf etdirilməsi istiqamətində həyata keçirilən islahatların əsas məqsədlərinə ictimaiyyətin müasir elektron ödəniş alətlərinin üstünlükləri və imkanları barədə maarifləndirilməsi, alqı-satqı əməliyyatları üzrə hesablaşmalarda kartlardan istifadənin miqyasının genişləndirilməsi üçün geniş təbliğat kampaniyasının həyata keçirilməsi də daxildir.

Sonra elektron lövhə vasitəsilə nağdsız hesablaşmaların üstünlüklərindən bəhs edən reklam çarxı nümayiş etdirilib, iştirakçıları maraqlandıran məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Xəbərlər şöbəsi

Xalqların azadlığını, ölkələrin müstəqilliyini qiymətləndirmək üçün çoxsaylı müdrik ifadələr səsləndirilib, min illər yaşayacaq kəlamlar ərsəyə gəlib. Müxtəlif dövrlərdə, müxtəlif ölkələrdə və müxtəlif aqillər tərəfindən söylənilən həmin aforizmlərin hamısı dəyərlidir. Ancaq ötən əsrin görkəmli şəxsiyyətlərindən olan hind dövlət və ictimai xadimi Mahatma Qandinin bir ifadəsi bizim bugünkü mövzumuzla daha çox üst-üstə düşür. O söyləyib ki, “qartalın dağdakı ən uca yüksəklikləri belə, fəth etməsinin əsas səbəbi təkə onun güclü qanadları və ya qətiyyəti, iradəsi deyil. O eyni zamanda azad olduğuna görə zirvələri fəth edə bilir. Əks təqdirdə qəfəsdəki qartal da digər quşlar kimi “uğursuz” olur”. Azərbaycan xalqının bir əsrdə iki dəfə öz dövlət müstəqilliyinə qovuşmasıyla yaşadığı xoşbəxtliyin miqyasını düşündə böyük hind mütəfəkkirinin yuxarıda qeyd etdiyimiz fikrinin məna yükü barədə əsl təəssürat yaranır.

Müstəqilliyin qorunub saxlanılması onun əldə olunmasından qat-qat çətin məsələdir. Bunun üçün vahid siyasi lider və milli ideologiya olmalıdır. Milli ideya olmadan, müstəqilliyə möhkəm zəmin yaradılmadan azadlığın qorunub saxlanması mümkün deyildir.

Xalqların formalaşma və tarixi təkamül prosesində müəyyən mütərəqqi fikir və ideyalar səfərbəredici amilə çevrilir, onun gələcək tərəq-qisinə etibarlı ideoloji, siyasi, mə-nəvi-iqtisadi zəmin hazırlayır. Cə-miyyətdə həlledici çoxluğun qəbul etdiyi, bölüşdüyü belə ideya və də-yərlər son dərəcə vacib olan məq-sədlərin həyata keçirilməsinə imkan yaradır. Bu mənada, milli ideyası olmayan xalqın nəinki mütərəqqi inkişaf yolundan, ümumiyyətlə, mövcudluğundan danışmaq çətin-dir. Milli ideya dövlətlərin davamlı yük-səlişi yolunda, bir növ, mayak rolunu oynadığı üçün bunsuz inkişafı təmin edən milli müstəqillik və dövlətçilik konsepsiyasını da gerçəkləşdirmək mümkün deyildir. Azərbaycan xal-qının vahidliyini təmin edən milli müstəqillik ideyasının praktik həyata vəsiqə alaraq reallaşması ümummilli lider Heydər Əliyevin adı ilə bağ-lıdır. Bu mənada, hazırda ictimai fikirdə mütləqləşmiş qənaətlərdən biri də budur ki, ulu öndər Heydər Əliyevin 1969-cu ildə Azərbaycanda hakimiyyətə gəlişi ilə dövlət müs-təqilliyimizin təməli qoyulmuşdur. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri cənab Vasif Talibovun sözləri ilə ifadə etsək: **“Siyasi iradə olmadan milli azadlıq hissləri özlüyündə heç bir nəticə verə bilməz. Konkret məqsədə he-sablanmış belə bir fəaliyyət prak-tikası isə ötən əsrin 70-ci illərindən etibarən özünü göstərməyə başladı. Onun kökündə Azərbaycan naminə fəaliyyət, Azərbaycançılıq ideolo-giyası əsasında xalqın milli-mənəvi potensialının səfərbərliyə alınması, gələcək müstəqil dövlət üçün möh-kəm iqtisadi bazanın yaradılması dayanırdı”**.

Ümummilli liderimiz 1969-1982-ci illərdə Azərbaycanda həyata keçirilən tədbirləri “taleyüklü təd-birlər” adlandıraraq demişdir: **“Bəli, mən istəyirdim ki, Azərbaycan müs-təqil olsun. Hər şeydən əvvəl, iqtisadi cəhətdən. Çünki istənilən müstə-qilliyin əsasında iqtisadiyyat durur. Məsələn, mən burada çoxlu elektrik stansiyaları tikdirdim. Məndən so-ruşdular ki, bunlar sənin nəyinə lazımdır? Mən onlara bunu nə üçün etdiyimi demirdim... Amma mən istəyirdim ki, mənim ölkəm, mənim xalqım istənilən şəraitdə müstəqil yaşaya bilsin”**. Bu gün tam əminliklə demək olar ki, 1969-1982-ci illərdə görülən işlər, tədbirlər ona görə taleyüklü karakter daşıyırdı ki, onlar zamanı xeyli qabaqlayaraq ölkənin gələcəyini, müstəqil dövlətçilik dövrünü nəzərdə tuturdu. 22 il bundan əvvəl – 1991-ci il oktyabrın 18-də elan olunan dövlət müstəqil-liyimizin təməli, əslində, ötən əsrin 70-80-ci illərində qoyulmuşdu.

Ötən əsrin əvvəllərində – müs-təqilliyin elan edildiyi 1991-ci ilin oktyabrından 1993-cü ilin iyun ayı-nadək olan dövrdə dövlət müs-təqilliyi nəinki möhkəmləndirilmiş, əksinə, Azərbaycan qısa müddətdə bu müstəqilliyi əldən vermək təh-

kəzinə çevrilmişdi. Ümummilli liderimizin rəhbərliyi ilə keçən mux-tar respublika Ali Məclisinin sessi-yalarında dövlət müstəqilliyinin bərpası ilə bağlı tarixi qərarlar qəbul olunmuş, Azərbaycan Xalq Cüm-huriyyətinin üçrəngli bayrağı müs-təqillik rəmzi kimi Naxçıvan par-lamentində qaldırılmış, Naxçıvan Muxtar Respublikasının adından “Sovet Sosialist” sözləri götürülmüş, ali qanunverici və icra hakimiyyəti orqanlarının – Ali Məclisin və Na-zirlər Kabinetinin adları dəyişdiril-

18 Oktyabr Dövlət Müstəqilliyi Günüdür

Müstəqillik xalqımızın ən böyük sərvətidir

lükəsi ilə üz-üzə qalmışdı.

Tarix dəfələrlə sübut etmişdir ki, əvəzsiz milli sərvət olan müs-təqilliyin qorunması onun əldə edil-məsindən qat-qat ağır və mürəkkəb vəzifədir. Dövlət müstəqilliyi o yerdə davamlı olur ki, birincisi, xalq bu müstəqilliyin qorunması üçün siyasi iradə göstərsin; ikincisi, xalqın milli iradəsi vahid lider ət-rafında birləşsin. Azərbaycan xal-qının bəxti onda gətirmişdir ki, döv-lət müstəqilliyimizin birinci mərhələsində olduğu kimi, onun ikinci mərhələsinin əvvəllərində müs-təqilliyin itirilməsi təhlükəsi yaran-dıqda ulu öndər Heydər Əliyev bö-yük xilaskarlıq missiyasını həyata keçirmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Pre-zidenti cənab İlham Əliyev dövlət müstəqilliyimizin ilk illəri barədə danışarkən demişdir: **“Müstəqilli-yimizin ilk illərində ölkədə mü-rəkkəb proseslər cərəyan edirdi, vətəndaş müharibəsi baş vermişdi. Təsəvvür edin ki, müstəqilliyimiz nə qədər böyük sual altında idi. Bu səbəbdən vəziyyəti sabitləşdir-mək, ölkəni müasir və demokratik dövlətə çevirmək üçün böyük səylər lazım idi, regional nüfuzumuz güc-ləndirilməli idi. Bu gün tariximizə nəzər salsaq, görürük ki, biz bütün bu çətinliklərin və problemlərin öhdəsindən gələ bilmişik və Azər-baycan vətəndaşlarının qürur duya biləcəyi bir dövlət yaratmışıq”**.

Dövlət başçısının da dəfələrlə vurğuladığı kimi, Azərbaycanda müstəqilliyin əldə olunmasının ilk konturları ötən əsrin 70-80-ci illə-rində cızılsa da, onun açıq şəkildə həyata keçirilməsinə ulu öndərimiz Heydər Əliyevin Naxçıvan Muxtar Respublikasına rəhbərlik etdiyi il-lərdə başlanılmışdır.

1990-1993-cü illərdə Naxçıvanda yaşayıb siyasi fəaliyyət göstərən xalqımızın böyük oğlu həqiqi dövlət müstəqilliyinin bünövrəsini bu tor-paqda qoymuş, onun rəhbərlik etdiyi Naxçıvan Muxtar Respublikası xal-qımızın suveren hüquqlarının və dövlət müstəqilliyinin bərpa edilməsi uğrunda gedən mübarizənin mərh-

miş, sovet qoşun hissələri Naxçı-vandan çıxarılmış, onların bazasında müstəqilliyin vacib elementi olan ilk milli sərhəd dəstəsi və milli ordu hissələri yaradılmışdı. Muxtar respublika parlamentinin qərarları ilə kommunist partiyasının fəaliyyəti dayandırılmış, kolxoz və sovxozlar ləğv edilmiş, aqrar islahatlar keçi-rilmiş, yeni istehsal münasibətlərinə əsaslanan təsərrüfatçılıq prinsiplə-rinin təməli qoyulmuşdu. O dövrdə Azərbaycana rəhbərlik edənlər döv-lət müstəqilliyinin formal mahiyyəti ilə kifayətlənərək Sovet İttifaqının qorunub saxlanması ilə əlaqədar 1991-ci il martın 17-də keçirilən referendumda Azərbaycanın işti-rakı barədə qərar vermişdilsə, möhtərəm Heydər Əliyevin tövsiyəsi ilə Naxçıvan Muxtar Respublikası bu qondarma referendumdan imtina etmiş, SSRİ-nin yenidən bərpasına yönəldilən cəhdlər muxtar respublika ərazisində qətiyyətlə aradan qaldırılmış, müvafiq qərarların qəbul edilməsi qanunvericilik təşəbbüsü qaydasında Azərbaycan Ali Sove-tindən də xahiş edilmişdi.

Ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyev ötən əsrin 90-cı illərində Nax-çıvan Muxtar Respublikasında həyata keçirilən tədbirləri dövlət müstəqilliyi üçün mühüm şərt kimi qiymətləndi-rərək demişdir: **“1990-cı illərdə Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sessiyasında qəbul edil-miş tarixi qərarlar Azərbaycanın dövlət müstəqilliyini şərtləndirdi. Məhz o sessiyada Azərbaycanın üçrəngli bayrağı dövlət bayrağı kimi qəbul edildi. O vaxt Azər-baycanda halə Sovet Azərbaycanının bayrağı dalğalanırdı. O vaxt Sovet İttifaqının dağılması haqqında heç kim düşünmürdü. O ağır, o çətin anlarda bu qətiyyətli qərarlar həm Naxçıvanı qorudu, həm də Azər-baycanın gələcək müstəqilliyini şərtləndirdi”**.

Göründüyü kimi, 1990-1993-cü illərdə Azərbaycanın ayrılmaz tərkib hissəsi kimi Naxçıvan Muxtar Res-publikası milli azadlıq və dövlət müstəqilliyi uğrunda mübarizənin

Ulu öndər Heydər ƏLİYEV: Biz bütün bu çətinliklər-dən keçdik, bütün bu maneələrin qarşısını aldıq, Azər-bay-canın bütün düşmənlərinə layiqli cavablar verdik, ölkəmizin dövlət müstəqilliyini qoruduq, Azərbaycanı parçalanmaq təhlükəsindən xilas etdik və Azərbaycanın dövlət müstəqil-liyini yaşadıırıq və bundan sonra da yaşadacağıq.

dayağı olmuşdur. Şübhəsiz ki, bu mübarizənin mərkəzində ulu öndər Heydər Əliyev dayanırdı. Onun bənzəri olmayan vətənpərvərliyi, siyasi iradəsi və qətiyyəti sayəsində Azərbaycan ikinci dəfə əldə etdiyi dövlət müstəqilliyini itirmək təh-

barizəyə yönəlmişdir”.

İqtisadi cəhətdən müstəqil ol-mayan dövlət siyasi müstəqilliyini təmin edə, onu qoruyub saxlaya bilməz. 1993-cü ildən başlanan in-kişaf və tərəqqi dövrü Heydər Əliyev siyasi xəttinin real iş və əmələ əsas-

landığını bir daha təsdiq edir. Ulu öndər Heydər Əliyevin müstəqil dövlətçilik prinsipləri zaman keç-dikcə daha da möhkəmlənir. Çünki bu iş, bu siyasi kurs müasir şəraitdə ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir.

Ulu öndərin siyasətini bütün sa-hələrdə inamla davam etdirən Pre-zident İlham Əliyevin bəyan etdiyi kimi, hazırda qarşıda duran ən baş-lıca məqsəd Azərbaycanı inkişaf etmiş dövlətlər səviyyəsinə çatdır-maq və müstəqilliyimizi qorumaqdır. Bu, yaxın perspektiv üçün müstəqil dövlətimizin qarşısında duran ən başlıca məqsədlərdən biridir. Dövlət başçısının dediyi kimi: **“Bizim artıq güclü dövlətimiz vardır – müstəqil Azərbaycan dövləti. Bizim dəqiq konsepsiyamız, inkişaf proqramımız vardır. Bu proqramın reallaşması nəticəsində Azərbaycan inkişaf et-miş ölkələrin sırasına daxil edila-cakdır. Əgər gələcəklə bağlı fikir-lərimizi bir cümlə ilə ifadə etsək, deməliyə: biz inkişaf etmiş ölkəyə çevrilməliyik!”**

Dövlət başçısının rəhbərliyi al-tında ötən 10 ildə həyata keçirilən tədbirlər, daxili və xarici siyasət sa-həsində əldə olunmuş nailiyyətlər dövlət müstəqilliyimizin daha da möhkəmlənməsinə və davamlı xa-rakter almasına xidmət etmişdir. Bu gün ölkəmizdə hüquqi-demokratik dövlət, vətəndaş cəmiyyəti qurucu-luğu istiqamətində həyata keçirilən islahatlar uğurla davam etdirilir. Artıq Azərbaycan beynəlxalq aləmdə 155 ölkənin dəstəyini qazanan, BMT Təhlükəsizlik Şurasına üzv olan və ona rəhbərlik edən, Qoşulmama Hə-rəkətində 120 dövlətin dəstəyini alan dövlətdir. **“Əsl siyasət real, konkret iş görməkdən ibarətdir”**, – deyən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə son illər ölkəmizdə bir sıra uğurlu infrastruktur layihələri gerçəkləşdirilmiş, bir milyondan artıq yeni iş yeri açılmış, iqtisadiyyat bir neçə dəfə artmış, yoxsulluq azal-mış, büdcəmiz artmış, nəticədə, ma-aşlar, pensiyalar dəfələrlə qaldırılmış, əhalinin sosial rifah halı xeyli dərə-cədə yaxşılaşdırılmışdır.

Azərbaycan 22 ildir, müstəqil dövlət kimi yaşayır və inkişaf edir. Bu inkişaf ölkəmizin bütün guşə-lərində, o cümlədən Naxçıvan Mux-tar Respublikasında da özünü gös-tərməkdədir. Müstəqillik dövründə muxtar respublikamızın keçdiyi yolu xarakterizə etmək, inkişaf di-namikasını görmək üçün real həyata baxmaq kifayətdir. Əldə olunanlar dövlət müstəqilliyinin bəhrələridir.

Hər bir Azərbaycan vətəndaşı çalışmalıdır ki, dövlət müstəqilliyimizi göz bəbəyi kimi qorusun. Çünki müstəqilliyimiz bizim ən dəyərli milli sərvətimizdir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin dediyi kimi: **“Bugünkü Azərbaycan Azərbaycan xalqının zəhmətinin, istedadının nəticəsidir. Bu ölkəni biz qurmuşuq, Azərbaycan xalqı qurubdur. Biz elə etməliyik ki, hər bir vətəndaş gündəlik işində elə etməlidir ki, öz fəaliyyəti ilə bu müstəqilliyi gücləndirsin, əbədi, dönməz etsin və bundan sonra əsrlər boyu Azərbaycan xalqı azad, müstəqil yaşasın”**.

“Şərq qapısı”

Naxçıvan Texniki-Peşə və Sürücülük Məktəbi fəaliyyətini genişləndirir

Muxtar respublikamızda peşə təhsilinin inkişafına hərtərəfli dövlət qayğısı göstərilir, bu sahədə fəaliyyət göstərən tədris müəssisələrinin maddi-texniki bazası gücləndirilir. 2012-ci ildə Naxçıvan Texniki-Peşə və Sürücülük Məktəbi üçün yeni kompleksin istifadəyə verilməsi də bu istiqamətdə görülmə tədbirlərin davamıdır.

Yüksək tədris şəraitinə və maddi-texniki təchizata malik olan Naxçıvan Texniki-Peşə və Sürücülük Məktəbində bacarıqlı mütəxəssislərin hazırlanmasına ciddi diqqət yetirilir. Təlimlərin səmərəli təşkili və müdavi-mlərin yüksək səviyyədə hazırlanması gələcəkdə baş verə biləcək yol-nəqliyyat hadisələrinin ilkin mərhələdə qarşısının alınması və avtonəqliyyat vasitələrindən düzgün istifadə baxımından əhəmiyyətlidir. Ona görə də məktəbin kollektivi qəbul olunan

müdavimlərin bilik və praktik vərdislərinin artırılması istiqamətində ardıcıl tədbirlər görür. Hazırda məktəbdə yol hərəkəti qaydaları üzrə nəzəri və nəqliyyat vasitələrinin idarəetmə məsələləri üzrə təcrübə təlimlər keçirilir, kənd təsərrüfatı texnikalarından istifadə üzrə mütəxəssislər hazırlanır. Təlim kursu başa çatdıqdan sonra müdavimlər bilik, bacarıq və vərdislərinin, eləcə də sürücülük hazırlıqlarının səviyyəsini müəyyən etmək üçün imtahan verirlər. Fəaliyyəti dövründə məktəbi 8010 müdavin bitirərək sürücülük vəsiqəsi almışdır ki, bunlardan da 660-ı qadınlardır. Həmçinin Müdafiə Nazirliyi hesabına 1140 müdavin hazırlanaraq ordu sıralarına göndərilmişdir.

Bu ilin ötən 9 ayında da məktəb öz fəaliyyətini günün tələbləri səviyyəsində qurmuşdur. Bu müddətdə 74 qrupda 2220 müdavin təhsilini

başla vurmuşdur. Məktəbi bitirən qruplardan 6-da qadınlar, 6-da isə Naxçıvan Muxtar Respublikası Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti tərəfindən göndərilən müdavimlər təhsil almışlar. Hazırda məktəbdə 25 qrup fəaliyyət göstərir. Bu qruplarda, ümumilikdə, 750 müdavin təhsil alır. Onların təhsili və təlimi ilə 15 müəllim və 3 təlim ustası məşğul olur. Məktəbdə nizam-intizama və müdavimlərin dərəcə davamiyyətinə də ciddi diqqət yetirilir. Belə ki, bu ilin ötən dövründə davamiyyətə və mənimməmə faizi aşağı olduğundan 14 müdavin məktəbdən xaric edilmişdir.

Naxçıvan Texniki-Peşə və Sürücülük Məktəbi peşəkar sürücülərin və ixtisaslı kadrların hazırlanması sahəsindəki fəaliyyətini bundan sonra daha da gücləndirəcəkdir.

“Şərq qapısı”

qramlarının icrasının qarşımıza qoyduğu vəzifələr bizi fəaliyyətimizdə daha diqqətli olmağa səsləyir. Yeri gəlmişkən, burada xüsusi qeyd edilməli vacib bir məqam var. Əvvəllər böyük təsərrüfatlar, kolxozlar, sovxozlar vardı. Su, necə deyərlər, tə-

sərrüfat rəhbərinə təhvil verilir. O, hansı sahəyə, hansı briqadaya suyu nə vaxt verəcəyini özü müəyyənləşdirirdi. İndi isə hər kənddə yüzlərlə torpaq mülkiyyətçisi, fermer, sahibkar var. Bu gün əkin qabaqlar olduğu kimi on hektarlarla sahəni əhatə etmir. Əvvəla, həmin sahələr kənd adamları arasında bölünüb. İkinci bir tərəfdən, o sahələrin hamısında eyni bitki əkilmir. Bax Suvarma Sistemləri İdarəsinin işindəki çətinlik bundan ibarətdir. Bütün bunlara baxmayaraq, kənd adamları, fermer və sahibkarlarla əlbir, qarşılıqlı fəaliyyət, işin düzgün təşkili, intizam və tələbkarlığın artırılması nəticəsində uğurlar ildən-ilə artır.

İdarə rəisi qeyd etdi ki, rayonda suvarma şəbəkələrinin, beton və torpaq məcrəli kanalların uzunluğu 305 kilometrə çatır. Cari ilin ilk 9 ayında onun 39 kilometri lildən təmizlənmiş, 992 min 800 kubmetr torpaq işləri görülmüşdür. Bu müddət ərzində torpaq mülkiyyətçilərinin 30 min 240 manat su pulu toplanmış, qoquzaylıq plan 101 faiz yerinə yetirilmişdir.

İdarə rəisi daha sonra dedi:

– Yaxşı işləmək bizim borcumuzdur. Təsəvvür edin ki, kənd adamı, fermer, sahibkar il boyu minbir zəhmətlə, əziyyətlə məhsul əkib- becərir, son nəticəni gözləyir. Təbii ki, nəticə isə həm də vaxtında və düzgün aparılan suvarma tədbirlərindən çox asılıdır. Bu sarıdan əkinçilərin yanında başımız ucadır.

Haqiqətən də, Şərunun göstəriciləri fərəh doğurur. Təkcə bu ilin ilk 9 ayında 28 min 247 ton taxıl, 9 min 995 ton kartof, 18 min 153 ton tərəvəz, 1525 ton paxlalı, 2468 ton dənə qarğıdalı, 5303,5 ton bostan məhsulları, 17 min 685 ton meyvə, 945 ton üzüm və sair istehsal olunmuşdur.

Əhalinin içməli su ilə təchizatı da bu idarənin üzərinə düşür. Aralıq kəndində hərəsi 4 min kubmetr su tutan 2 anbar fəaliyyət göstərir. Su anbarı Şərunun 16 kəndinin və Kəngərli rayonunun Qıvrıq qəsəbəsinin, Qabilıı və Xok kəndlərinin əhalisini içməli su ilə təmin edir. Əlbəttə, iş təkcə bununla bitmir. 453 subartezian quyusundan 403-ü işlək vəziyyətdə əhalinin xidmətinə verilib.

Dədə-babalarımız həmişə bir-birinə xoş gün arzulayanda deyiblər: **Görüm, suyun axsın, otun göyərsin, çörək təknən dolu olsun. Bu gün Şərunun hər bucağında sular çağlayır, təknələr, anbarlar doludur. Əhali bütün bunlardan şükranlıq edir, dövlət qayğısına görə Azərbaycan Prezidentinə və Ali Məclis Sədrinə minnətdarlığını bildirir.**

Ə Cəfər ƏLİYEV

“İqtisadiyyatı güclü olan dövlət hər şeyə qadirdir”. Azərbaycan xalqının ümummillı lideri Heydər Əliyevin illər əvvəl dediyi bu sözlərin təsdiqini indi daha yaxşı görürük. Bazar iqtisadiyyatı yolunu seçən Azərbaycan inkişaf etdikcə dövlətimizin də gücü artır və bu güc bütün sahələri əhatə edir. Təbiidir ki, bütün dünyanın müttərəqqi ölkələrində olduğu kimi, ölkəmizdə də sahibkarlığın inkişaf etdirilməsi müasir biznesin taməl prinsipləri kimi qəbul olunur.

Uğurlu biznes – kiçik biznes

Təcrübə göstərir ki, inkişaf etmiş dünya ölkələrində iqtisadiyyatın əsası kiçik biznes sahələri üzərində qurulub. Bəs nəyə görə kiçik biznesin? Birinci ona görə ki, kiçik biznes gələcək sahibkar üçün gözəl seçim imkanları yaratmaqla bərabər, həm də özündə o qədər də böyük riskləri daşımır. İkincisi, kiçik biznesdə istehsal edilən məhsul, göstərilən xidmət və sair geniş müştəri kütləsinə hesablanıb. Üçüncüsü isə bu kiçik sahə sahibkara böyük təcrübə qazandırır və ona daha böyük sahələrə gedən yollar üçün imkanlar açır. İqtisadçı olmasam da, son aylarda inkişaf etmiş və etməkdə olan ölkələrdə biznesin inkişafı ilə bağlı apardığım araşdırmalar mühüm və maraqlı nəticələr əldə etməyimə səbəb oldu. Əldə olunan məlumatları təhlil etdikcə onun da fərqi nə vardım ki, ölkəmizin, həmçinin muxtar respublikamızın iqtisadi inkişafı getdikcə artır, ancaq iqtisadiyyatda yeni üsulların, dünya biznes məkanında gedən proseslərin uğurlu tərəflərinin tətbiqi bizə də lazımdır və bu yalnız xeyir gətirə bilər. Düşündük ki, bu nəticələr haqqında fikirlərimizi oxucularımızla bölüşək.

Qeyd edək ki, dünyanın inkişaf etmiş ölkələrində kiçik biznesə çox böyük önəm verilir. Məsələn, Almaniyada bütün işləyənlərin 70 faizdən çoxu kiçik və orta bizneslə məşğuldur. İşçi sayı 10 nəfərdən o tərəfə keçməyən çörəkbişirən, dərz, bərbər, təmirçi, kiçik mağaza və müxtəlif sənətkarlıq işləri həyata keçirən müəssisələrin sayı 3 milyondan çoxdur. Araşdırmalar zamanı yaşlı ata, ana və 21 yaşlı oğulun otdə həm sahibkar, həm də xidmətçi kimi fəaliyyət göstərməsi, 4 nəfərlik ailənin məşhur “Daimler” avtomobil şirkəti üçün ehtiyat hissə istehsal etməsi rast gəldiyim maraqlı faktlar içərisində idi.

Müasir dövrdə biznesin qapıları hər kəsin üzünə açıq olsa da, biznes yalnız cəsarətli, məqsədli və əzmkar insanların işidir. İqtisadi təhlilləri ilə tanınmış məşhur “Forbes” jurnalının apardığı araşdırmalara görə, dünyada əmək qabiliyyəti olan əhalinin 94 faizi öz biznesini qurmaq barədə düşünsə də, realılıqda onların yalnız 6 faizi bu işi həyata keçirir. Maraqlı burasındadır ki, yeni açılan biznes sahələrinin cəmi 15 faizi rentabelli olur və 5 ildən çox fəaliyyət göstərir.

Buradan belə bir nəticəyə gəlmək mümkündür ki, istənilən sahəni əhatə edəcək biznesi qurarkən ciddi şəkildə düşünməlisən. Aylardır, bu işlə dərindən maraqlanmağım və böyük şirkətlərin marketing təlimləri ilə virtual tanışlıq belə bir nəticəyə gəlməyə imkan verir ki, istənilən işi görmək üçün mütləq şəkildə pozitiv düşüncəyə malik olmalısən. Alman tədqiqatçıların menecment sahəsində apardığı araşdırmaya görə, xoş əhvala işləyən adamlar narazı olanlarla müqayisədə gördüyü işi ən azından iki dəfə daha artıq effektiv yerinə yetirir. Ancaq bizdə isə iş qurmaq istəyənlərin böyük bir qismi işə başlamaq ərafəsində daha çox pozitiv olurlar, nəinki prosesin növbəti mərhələlərində. Bu neqativlik isə sonradan kollektivə də böyük təsir edir və nəticədə, işin effektivliyi azalır. Unutmaq lazım deyil ki, kiçik sahibkarlığın inkişaf etdirilməsi Azərbaycan dövlətinin marağındadır! İşini düzgün quran, fəaliyyətini qanuni çərçivədə davam etdirən istənilən sahibkarın hüquqları qanunvericiliklə tənzimlənir. Məsələnin digər tərəfi ondan ibarətdir ki, bizdə sahibkarlar istənilən bir işə başlarkən paralel olaraq onun qazancı haqqında düşünürlər. Ancaq sahibkarları ilkin

olaraq istehsal edəcəyi məhsul düşündürməlidir: “Necə məhsul istehsal edim ki, müştərilər bu məhsula biganə qalmasınlar?” Statistikaya görə, Avropada yeni iş quran sahibkar 6 aydan 2 ilə qədər olan müddətdən sonra pul qazanmağa başlayırsa, bizdə bu, 2-ci aydan sonra başlayır. Yəni istənilən keyfiyyətli məhsulun böyük müştəri kütləsi tərəfindən qəbul edilməsi aylaqla yox, bəzən illərlə sürə bilir. Bu isə xarici sahibkarı heç də narahat etmir. Çünki onun həm də hədəfləri var. Bizdə isə nəinki yeni işə başlayanların, bəzi hallarda kiçik və orta sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxslərin belə biznesdə hədəfləri olmur. Mövzunu araşdırkən kiçik bir təcrübə aparmışdım. Son iki il ərzində şəhərin müxtəlif yerlərində ərzaq mağazası açan və müəyyən səbəblərdən bağlamaq məcburiyyətində qalan fiziki şəxslərdən 3-ü ilə görüşüb, niyə fəaliyyətlərini davam etdirmədiklərini soruşmuş, fərqli cavablar alsam da, heç kim “günahı” özündə görməmiş, müəyyən səbəblər gətirmişlər. Onların hər üçünə ünvanladığım “ərzaq satışı ilə məşğul olmaqda əsl məqsədiniz, hədəfiniz nə idi?” sualına “məqsəd ailəmizi dolandırmaqdır” cavabını almışdım. Qeyd edim ki, ailə dolandırmamaq biznesdə heç zaman hədəf olmayıb, olmayacaqdır da. “Bəs mağazanız nə qədər müştəri kütləsinə xidmət göstərirdi və satışı artırmaq üçün hansı vasitələrdən istifadə edirdiniz?” sualı isə həmsöhbətlərim üçün yeni bir mövzu idi. Bu heç də o demək deyil ki, şəhərdə fəaliyyət göstərən ən yaxşı mağazalar xüsusi biznes-planla idarə olunurlar. Ancaq söylədiyim tərəflər praktik biznesdə həm məhəllə, həm də şəhər mərkəzindəki mağazalar üçün keçərlidir. Buradan isə belə nəticəyə gəlmək mümkündür ki, istənilən uğurlu biznes özündə indi sadalayacağım üç cəhəti birləşdirir:

Birincisi, istənilən işə müsbət düşüncələrlə başlamalısan. Eyni zamanda quracağınız iş üçün hədəflər müəyyənləşdirilməlidir. Nəzərdə tutulmuş müştəri kütləsinin – bazarın bütün tərəflərini kiçik detallara qədər nəzərdən keçirmək çox vacibdir. Müxtəlif dövrləri əhatə edəcək həmin hədəflərin ardıcılığı isə tərtib olunacaq biznes-planda öz əksini tapmalıdır.

İkincisi, istehsal edəcəyiniz məhsulun keyfiyyətinə çox bağlanmalı-sınız. İstehsal edəcəyiniz və ya satacağınız məhsulu elə sevməlisiniz ki, bunu müştəriyə təqdim edərkən həm keyfiyyət baxımından, həm də müştəridə oyatdığı müsbət emosiya baxımından qürur hissi keçirəsiniz.

Və nəhayət, üçüncü amil – insan resursları. Ən uğurlu məhsul dinamik inkişaf edən bazarda olsa belə, bu prosesi idarə edəcək ixtisaslı kadrlara, yəni təcrübəli işçilərə ehtiyac var. Elə sahibkarların ən çox qarşılaşdıqları problemlərdən biri də budur. Bəzən sahibkarlar yeni işə başlayan zaman bu cür işçiləri cəlb etsə də, onların əməkhaqqını ödəmək üçün maliyyə resursu tapa bilmir. Buna görə də peşəkar kadr özü yetişdirmək məcburiyyətində qalır. Ekspertlər bu cür hallarda uyğun partnyorlarla işləməyi daha çox məsləhət görürlər.

Bütün bunlarla bərabər, dünya biznes təcrübəsində sahibkar-işçi və ya sahibkar-satıcı münasibətləri də mühüm əhəmiyyət daşıyır ki, bu da uğurlu biznesin əsas istiqamətlərindən sayılır. Növbəti yazıda bu məsələlərə aydınlıq gətirəcək, biznesdə insan faktorunun əhəmiyyətindən bəhs edəcəyik.

Ə Səbuhi HƏSƏNOV

Şərunun bərəkətli payızı

Meliorasiya tədbirləri qazanılan uğurlarda başlıca amillərdən biridir

Lakin məsələnin başqa tərəfləri də var. Yeri gəlmişkən, mən burada iki misal çəkməklə fikrimi bildirmək istəyirəm. Ötən əsrin 70-ci illərində təsərrüfatı suyuna tələbatın ödənilməsi məqsədilə 150 milyon kubmetr su tutumuna malik olan Arpaçay dərə-yaçasının yaradılması rayonun bərəkətli torpaqlarını cana gətirmiş, gülüstana döndərmişdi. O illərdə Şərun respublikamızın ən qabaqcıl kənd təsərrüfatı rayonlarından biri hesab olunurdu. Üzüm istehsalı yüz min tonu ötmüş, digər kənd təsərrüfatı məhsulları – taxıl, bostan-tərəvəz, barama istehsalı da rekord həddə çatmışdı. Bayaqqı fikrimin üstünə qayıdıram. Bəli, iqlim şəraitindən asılı olmayaraq, Arpaçay Su Anbarının istifadəyə verilməsi, vaxtında həyata keçirilən yüksək aqrotexniki tədbirlər, gərgin səy və zəhmət, nəticə etibarilə, indi də bol məhsul götürməyə imkan verir.

Mən burada başqa, daha mühüm bir məsələ üzərində də dayanmaq istəyirəm. Bu da keyfiyyətlə aparılan meliorasiya tədbirləri, torpaqların münbitləşdirilməsi, kollektor-drenaj şəbəkələrinin lildən təmizlənməsi və sair işlərdir. O da aydındır ki, səmərəli meliorasiya tədbirləri görülmədən əkinçilikdə yüksək məhsuldarlıqdan söhbət gedə bilməz.

Ümumiyyətlə, bu barədə danışarkən bir mühüm həqiqəti mütləq yada salmalıyıq. Unutmaq olmaz ki, həyatımızın bütün sahələrində olduğu kimi, meliorasiya və su təsərrüfatı sahəsində də əsaslı inkişaf və yüksəlişin əsası ötən əsrin 70-80-ci illərində ulu öndər Heydər Əliyevin respublikamıza rəhbərlik etdiyi dövrdə qoyulmuşdur. Əslində, hazırkı məhsul bolluğu məhz həmin illərdə həyata keçirilmiş əsaslı tədbirlərlə bilavasitə bağlıdır. Belə ki, min hektarlarla torpaq sahəsi əkin dövriyyəsinə cəlb edilmiş, yeni kanallar çəkilmiş, subartezian quyuları qazılmışdır. Bundan əlavə, torpaqların sağlamlaşdırılması məhsuldarlığın yüksəldilməsi, ümumi məhsul istehsalının artırılması ilə nəticələnmişdir.

Olduqca sevincindirici dir ki, əsas ümummillı lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş həmin ənənələr bu gün ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən böyük uğurla davam etdirilir. Aparılan ardıcıl islahatlar, imzalanmış fərman və sərəncamlar, həyata keçirilən kompleks tədbirlər dediklərimizə ayani sübutdur.

Payız, ilk növbədə, kənd, torpaq

Ayağa dur, Azərbaycan!

Nə yatmışan, qoca vulkan, səninləyəm!
Ayağa dur, Azərbaycan, səninləyəm!
Səndən qeyri biz hər şeyi bölə billik!
Səndən qeyri

biz hamımız ölə billik!

Bu, Şəhriyar harayıldı,
Bu, Bəxtiyar harayıldı!
Hanı sənin tufan yıxan,
Gurşad boğan yurda oğul oğulların!
Qara Çoban, Dəli Domrul oğulların.
Çək sinənə qayaları yamaq elə,
Haqq yolunu ayağına dolaq elə,
Bayrağını Xəzər boyda bayraq elə,
Enməzliyə qalxmış olan bayrağını!
Azərbaycan, Azərbaycan,
Azərbaycan bayrağını!
Ayağa dur, Azərbaycan!

Bunu bizə zaman deyir,
Məzarından baş qaldıran baban deyir!
Nər oğlu nər, səninləyəm!
Səninləyəm, silah tutan,
Külüng tutan, yaba tutan,
Kösöy tutan, nişanlı ər, səninləyəm!
Səninləyəm, qız atası,
Hanı nərən, hanı səsin,
Hanı andın?!

Yoxsa sən də yatmışlara, batmışlara,
Qeyrətini satmışlara xırdalandın?!!
Gözüünü sil, Vətən oğlu,
Ayağa qalx!
Üfüqünə bir yaxşı bax.
Sərhəddinə bir yaxşı bax.
Sərhəddinin kəmədinə bir yaxşı bax!
Dur, içindən qorxunu boğ,

Ölümünlə qalımını ayırd elə.
Dur, içindən qorxağı qov,
Dur, özünü Bozqurd elə!
Bir səsindən min səş dinər,
Neçə-neçə daşa dönmüş dinməz dinər!
Oddan bitər, qandan bitər əyilməzlər!
Mərd oğullar mərdliylə öyünməzlər!
Torpaq altıda ölümlüyə gömülməzlər.
Varım, yoxum, səninləyəm,
Azım, çoxum, səninləyəm,
Şirin yuxum, səninləyəm.
Yıxın məni söz atından,
Atın məni tank altına.
Əzin məni xıncım-xıncım,
Kəsmir ağər söz qılıncım,
Didin məni didim-didim,
Atın məni tank altına,

Qundaqdakı bir körpəni xilas edim.
Neçə “səni”, neçə “məni” xilas edim.
Səninləyəm,
Sözü qəmli, özü dəmlə rəhbər adam!
1918-də vuruşurdu,
Danışmırdı rəncbər atan, rəncbər atam!
Səninləyəm, haqq-ədalət, səninləyəm,
Milli qürur, milli qeyrat, səninləyəm!
Səpil quma, göyər yerdə, bit qayada,
Gizli nifrət, açıq nifrət, səninləyəm,
Oyat bizi, ey Yaradan, səninləyəm!
Ya birmərrə yatırt bizi,
Ya birmərrə oyat bizi,
Ya yenidən yarat bizi.
Ey Yaradan səninləyəm,
Səninləyəm yatmış vulkan,
Səninləyəm!
Ayağa dur, Azərbaycan,
Səninləyəm!

1992

Xəbər verdiyimiz kimi, “Araz-Naxçıvan” futbol komandası birinci divizionun V turunu da itkisiz başa vurdu. Muxtar respublika klubu doğma arenada Yevlaxın “Karvan” komandasını qəbul etdi və qazandığı qələbə ilə liderlik uğrunda mübarizəsini davam etdirdi. Son turda turnir cədvəlinin lideri “Qaradağ Lökbatan” futbol komandasının “Şahdağ”la oyunda xal itirməsi (0:0) qırmızı-ağların işinə yaradı. Böyük azarkeş kütləsi önündə “Karvan”la matçda komandamız əsl əzmkarlıq nümayiş etdirdi və aktivinə 3 xal yazdırmağı bacardı.

3 xal və ikihakimiyyətli liderlik

“Karvan”ın “karvanı” burdan keçməyib

Azərbaycan çempionatları tarixində bu komandalar bir dəfə də olsun qarşılaşmayıblar. Buna səbəb “Karvan”ın XXI əsrin ilk 10 illiyində yaranması və həmin zaman “Araz-Naxçıvan”ın çempionatda çıxış etməməsi olub. Məhz bu amil “Araz-Naxçıvan” komandasının baş məşqçisi Əsgər Abdullayevin meydana hansı taktika ilə çıxacağına olan marağı artırmışdı. Yevlax klubu cari mövsümdə keçirdiyi görüşlərin yalnız birində qələbə qazanıb və hər matçda meydana fərqli taktika ilə çıxıb. “Araz-Naxçıvan”ın baş məşqçisi “ev”də keçirəcəkləri görüşün taleyini elə ilk yarıda həll etmək üçün meydana iki forvard buraxmışdı. Əslində, ampulası yarım-müdafiəçi olan Emin İmaməliyev Yevlax klubu ilə oyunda hücumçu funksiyasını yerinə yetirirdi. Bu işin öhdəsindən gəlmək üçün ona David Caniyev də yardımçı olurdu. Adət etdiyimiz kimi, baş məşqçi yenə də doğma arenada keçirilən və nisbətən asan hesab edilən görüşdə qapını təcrübəli Hüseyn Məhəmmədova yox, gənc qapıçı Nicat Əliyevə tapşırırmışdı. Müdafiə xəttində Ruslan Abiyev-Mikayıl Rəhimov-Əlimirzə Daşzərinə-Cavid Həsənov dördlüsinə yenə mərkəzdə “E” kvarteti (Elgün, Elgiz, Eşqin, Elmin) yardımçı olurdu. Daha çox oyunu hücum üzərində quran Əsgər Abdullayev yarım-müdafiəçilərə tez-tez forvardlara köməklik etməsini tapşırırmışdı.

“Karvan”a gəlincə, Yevlax təmsilçisi cari mövsümə heç də yaxşı başlamayıb. Bu matçda kimi 4 oyundan yalnız birində qələbə sevinci yaşayan Kənan Kərimovun yetir-

mələri Naxçıvana autsayder qismində gəlmişdilər. Elə oyundan öncə baş məşqçi ilə söhbətimizdə bu, özünü açıq şəkildə göstərirdi. Düzdür, Kənan Kərimov bütün oyunlara qələbə əzmi ilə çıxdıqlarını, muxtar respublikadan da ən yaxşı halda bir xalla qayıtmaq niyyətində olduqlarını demişdi. Buna görə o daha çox müdafiəni sağlam saxlayıb fürsət düşən kimi hücumda çoxalmağı yetirmələri tapşırırmışdı. 4-5-1 taktikası ilə meydana çıxan “Karvan” “Araz-Naxçıvan”ın qapısının yolunu cənahlardan axtarmağa çalışırdı. Bununla yanaşı, cari mövsümün reqlamentinə əsasən, yaşlı və təcrübəli oyunçularından istifadə edə bilməyən Yevlax təmsilçisi 2004-2005-ci il mövsümündə sərgilədiyi oyunu heç cür “tapa” bilmir. Həmin mövsüm “Karvan” ölkə çempionatında bürünc medal qazanmış və Azərbaycanı UEFA İntertoto kubokunda təmsil etmişdi. Yevlaxlılar ilk dəfə bu turnirdə mərhələ adlayan Azərbaycan klubu adına da sahibdirlər.

İki fərqli hissə

Feyzulla Feyzullayevin fiti ilə başlayan oyun komandamız üçün yaxşı başladı. Elə ilk dəqiqədə “Araz-Naxçıvan” hesabı açdı. Komanda yoldaşından ideal ötürmə alan Emin İmaməliyev qapıçı ilə üzbəüz epizoddan yararlanı bilmədi. Rəqib qapısına ardıcıl hücumlar təşkil edən qırmızı-ağlar heç bir halda “Karvan”ın qapıçısı Amil Orucovu keçə bilmədilər. Qapıçının bir qədər inamlı oyunu və futbolçularının bürdərəsinə, oyun tərzini itirməsinə səbəb oldu. Hücumda daha çox köklənən qırmızı-ağlar 6 dəqiqə sonra tablodakı hesabı öz xeyirlərinə dəyişməyə müvəffəq oldular. Bəxtiyar

epizodların birində rəqib futbolçu Əli Bağırovun zərbəsinə qapıçı Nicat Əliyev zərərsizləşdirdi. Ancaq 32-ci dəqiqədə Ə.Bağırov istəyinə nail oldu. Sağ cənahdan Elvin Ağamalovdan ötürmə alan Ə.Bağırov iki müdafiəçimizi keçərək qapıçı ilə təkbətək qaldı. Əlinə düşən bu fürsəti

qola çevirən 25 yaşlı hücumçu komandasını hesabda önə keçirdi. Qeyd edək ki, bu qol “Karvan”ın cari mövsümdə səfər oyunlarında vurduğu ikinci qol idi və bunların hər ikisində Əli Bağırovun imzası var. “Araz-Naxçıvan” isə çıxış etdiyi oyunlarda ilk dəfə olaraq hesabda geri düşürdü.

Qol Əsgər Abdullayevin yetirmələrini, əsl mənada, silkələdi. Ardıcıl olaraq hücumlar təşkil edən “Araz-Naxçıvan” rəqib qapıçını keçsə də, toru tərpədə bilmədi. 37-ci dəqiqədə ilk zərbəni rəqib qapıçı qaytardı, Cavid Həsənovun sonrakı zərbəsinə isə müdafiəçi qapı xəttindən çıxartdı. İlk hissənin son dəqiqələrində David Caniyev hesaba tarazlıq gətirə bilirdi. Ancaq Elnur Soltanlının sağ cənahdan ötürməsini o, qapıdan xeyli aralı vurdu.

İkinci hissəyə Əsgər Abdullayev dəyişikliklərlə başladı. İlk hissənin son dəqiqələrində Eşqin Quliyev və Elgiz Kərimlini müvafiq olaraq Elnur Soltanlı və Akif Tağıyevlə əvəzləyən baş məşqçi bu dəfə Elmin Çobanovun yerinə Bəxtiyar Soltanovu meydana buraxdı. Bundan sonra oyunun axarında tam olaraq dəyişiklik hiss edilməyə başladı.

Sağ cənahda B.Soltanov, sol cənahda isə E.Soltanlının uzun reydləri qarşısında “Karvan”, sadəcə, 70 dəqiqə tab gətirə bildi. 70-ci dəqiqə Elnur Soltanlının künc zərbəsindən sonra hamını qabaqlayan David Caniyev başla mükəmməl oynayaraq topu tora göndərdi – “status-kvo”nu bərpa etdi. Bu qol həm də Yevlax təmsilçisinin bürdərəsinə, oyun tərzini itirməsinə səbəb oldu. Hücumda daha çox köklənən qırmızı-ağlar 6 dəqiqə sonra tablodakı hesabı öz xeyirlərinə dəyişməyə müvəffəq oldular. Bəxtiyar

Soltanov qapı önündə D.Caniyevə ideal ötürmə verdi, hücumçu isə, öz növbəsində, topu saxlamadan qapıçının sağından tora göndərdi. Qeyd edək ki, bu, Davidin cari mövsümdə dördüncü qoludur. “Göyüzən”lə matçda dubl edən hücumçu bu oyunda da nəyə qadir olduğunu nümayiş etdirdi. Artıq azarkeşlərə qələbə sevincini yaşadan “Araz-Naxçıvan” rəqib qapısı önündə lövbər salmağa başladı. Uzaqdan zərbələrlə qapıçının sayıqlığını yoxlayan futbolçular 83-cü dəqiqədə fanatları daha bir dəfə sevincə qərq etdilər. Meydana sonradan daxil olan Akif Tağıyev uzaqdan zərbə ilə hesab arasındakı fərqi iki topa çatdırdı – 3:1. Son dəqiqələrdə isə muxtar respublika təmsilçisi hesabı artırmağa çalışdı. Belə ki, Ruslan Abiyev künc zərbəsindən edilən asmanı başla qapıya göndərdi. Ancaq qapıçının bir qədər inamlı oyunu dördüncü qolun vurulmasına maneçilik törətdi. Bundan sonra komandalının söylərinə baxmayaraq, tablodakı hesab dəyişmədi və “Araz-Naxçıvan” cari mövsümdə 4-cü qələbəsini qazandı. Bu qələbədən sonra qırmızı-ağlar xallarının sayını 13-ə yüksəltdi və “Qaradağ Lökbatan”la birlikdə turnir cədvəlində ikihakimiyyətli yaratdı.

Qeyd edək ki, “Araz-Naxçıvan” növbəti oyununu oktyabrın 20-də Gəncə şəhərində “Kəpəz”ə qarşı keçirəcək.

Oyundan sonra fikirlər...

Əsgər Abdullayev (“Araz-Naxçıvan”ın baş məşqçisi): “Oyun istədiyimiz kimi başlamadı. Rəqib ilk hissədə əlinə düşən fürsəti qola çevirməyi bacardı və hesabda irəli çıxdı. Bundan sonra futbolçularımızın söylərinə baxmayaraq, hesabı dəyişə bilmə-

dik. Ancaq ikinci hissədə inamlı təsir bağışladıq və 3 qol vurmağa müvəffəq olduq. Buraxdığımız səhvlər üzərində çalışacağıq və növbəti oyunlarda bunun təkrarlanmasına yol verməyəcəyik”.

Kənan Kərimov (“Karvan”ın baş məşqçisi): “Qələbə münasibətilə “Araz-Naxçıvan”ı təbrik edirəm. İlk hissədə komandamız daha yaxşı oynadı. Hesabı qoruya bilərdik, ancaq alınmadı. Qısa vaxt kəsiyində belə bir komandanın formalaşması təqdirəlayiq haldır. Naxçıvanda klub üçün hər bir şərait yaradılıb. İnanıram ki, qarşıdakı illərdə Naxçıvan futbolu daha sürətlə inkişaf edəcək”.

Ceyhun Əhmədov (“Karvan”ın futbolçusu): “Oyuna qələbə əzmi ilə çıxmışdıq. Məlum olduğu kimi, komandamız mövsümün başlamasına az qalmış yığışılıb. Gələcək oyunlarda daha yaxşı oynayacağımızı düşünürəm. Naxçıvan klubuna gəlincə, burda onlar üçün geniş imkanlar mövcuddur. Qalır indi onların oynamağı. Etiraf edirəm ki, Naxçıvanın bu qədər inkişaf etdiyini təsəvvür etmirdim”.

Rəhman Əzizov (“Karvan”ın futbolçusu): “Məğlub olduğumuz üçün çox məyusam. Bura qələbə üçün gəlmişdik, buna da çox yaxın idik. Qismət, indi növbəti oyunlara daha ciddi hazırlaşmalıyıq. Naxçıvanda gəzməyə elə də çox vaxtımız olmadı, ancaq stadionla gələndə kimi bir çox gözəl yerlər gördük. Yaradılan belə bir şəraitdə futbol oynamaq çox xoş olardı. Əgər komanda belə davam edərsə, yaqın ki, gələnlərdən Premyer Liqada çıxış edərlər. Qələbəyə görə naxçıvanlıları təbrik edirəm”.

✎ Ceyhun MƏMMƏDOV

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi

Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu Pedaqoji və Təbiət və incəsənət fakültələrində boş olan kafedra müdiri və kafedrada olan vəzifələri tutmaq üçün müsabiqə elan edir

1. Pedaqogika və psixologiya kafedrası – baş müəllim – 1 yer (1 ştat)
2. Humanitar və təsviri incəsənət kafedrası – 1 yer (1 ştat)
3. Ali riyaziyyat və informasiika kafedrası – dosent – 1 yer (0,5 ştat)
4. Riyaziyyat və tədrisi metodikası kafedrası
5. Dillər və ədəbiyyat kafedrası – müəllim

Ünvan: Naxçıvan şəhəri,
Heydər Əliyev prospekti
Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu
Telefon: 545-32-02
REKTORLUQ

İtmişdir

İsrayilov Elçin Refael oğlunun adına olan 0037849 seriya nömrəli zabitin şəxsi vəsiqəsi itdiyindən etibarsız sayılır.

Babək rayonunun Şıx-mahmud kəndində yaşayan Tağıyev Rüstəm Hüseyn oğlunun adına olan 601^B inventar nömrəli, 10311018 kodlu “Torpağın mülkiyyətə verilməsinə dair şəhadətnamə” itdiyindən etibarsız sayılır.

Allah rəhmət eləsin

Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Energetika Agentliyinin Baş direktoru Yasin Səfərov və agentliyin kollektivi iş yoldaşları Suciəddin Seyidova, qardaşı MİRHEYDƏRİN vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun Naxçıvan Şəhər Şöbəsinin kollektivi iş yoldaşları Şirzad Adıgözalova, atası AKİFİN vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Naxçıvan Dövlət Universitetinin Tibb fakültəsinin kollektivi fakültənin dekani Bəhriz Məmmədova, əmisi HÜMBƏTİN vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Naxçıvan Dövlət Universitetinin İqtisadiyyat kafedrasının əməkdaşları kafedranın müəllimi Həvva Adıgözalova, qayınatası AKİFİN vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

ŞƏRQ qapısı

Baş redaktor:
TURAL SƏFƏROV

Ünvan: AZ-7000,
Naxçıvan şəhəri, “Təbriz” küçəsi, 1.
Telefonlar: Məsul katib: 545-62-47
Şöbələr: 545-81-44, 545-51-18
Müxbirlər: 545-75-21, Faks: 544-52-52
E-mail: serqqapisi@nakhchivan.az

Qeydiyyat №: 575

Əlyazmalara cavab verilmir
və onlar geri qaytarılmır

Nömrəyə məsul: Əli Cabbarov

Qəzet redaksiyanın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib və “Əcəmi” NPB-də ofset üsulu ilə çap olunmuşdur.

Tiraj: 3940. Sifariş № 958